

Društveniki in društvenice! Jako redkokdaj se nam nudi prilika, poslušati strokovnjska predavanja; zato vabi na polnoštevilno udeležbo Anton Brumen, predsednik.

Cenjene tovarišice in tovariši sosednih okrajev dobrodošli! Da se more zaradi obeda potrebno ukreniti, želi tovariš Kožuh, da mu blagovoli naznaniti vsak svojo udeležbo vsaj do 8. majnika.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo je zborovalo dne 25. aprila v Šmarju pri Jelšah. Več takih sestankov bo oživilo prijateljsko občevanje med člani in prineslo tudi drugih koristi. Prihodnji mesec društvo ne zboruje, da se lože nekateri udeležbe majnikovega izleta sloven. bistriškega učiteljskega društva v Polčane.

Tov. Zidar je podal učno sliko o solneč. Ki je zbudila občno zanimanje. Na posebno prošnjo obljubi se za prihodnjic nadaljevanje: Izlet na solneč.

Vrši se tudi pogovor o konferenčnih vprašanjih. Slučajno nanese pogovor na volitve. Pri tej priliki izrazi društvo enoglasno zaupanje tovarišema Ferlincu in Strmšku, ter s tem izkaže, da popolnoma odobrava njiju nastop v volilnem boju.

Dne 6. junija priredi društvo izlet na Slivnico. Na snidenje!

Politiški pregled.

* **Iz vollnega oklica štajerske „Narodne stranke“.** „Narodni List“ prijavlja volilni oklice izvrševalnega odbora „Narodne stranke“ na Štajerskem. Nas posebno zanima odstavek, ki govori o šolstvu. Glasi se: „Nikdar se ne sme pripustiti, da bi se z besedo boja zoper takozvano svobodno šolo izkusilo naše šolstvo zaslužjiti. Nikdar ne sme poslanec, ki računa na podporo narodne stranke, pripustiti, da bi se naše šolstvo poslabšalo in da bi se ljudstvu dajalo manj pouka in slabši pouk nego doslej. Vzor pravega zastopnika slovenskega naroda bodi izboljšanje šolstva, ljudskega, strokovnega in srednjega šolstva in dosega srednjih visokih šol, obenem bodi pa skrb naših zastopnikov zljajšanje in pravična ureditev šolskih bremen brez škode za duševni napredek slovenskega naroda.“

* **Iz volilnega oklica narodno-napredne stranke na Goriškem.** V „Soči“ čitamo volilni oklice goriške narodno-napredne stranke. Odstavek o šoli se glasi: „Naša stranka ni protiverska, ampak protivi se zlorabi vere in cerkve v psvetne namene. Kaj se misli od strani napredne stranke s svobodno šolo, o tem smo tudi na čistem; misli se: oprostitev šole izpod vpliva klerikalizma, ki izkorišča šolo kakor vero in cerkev v politične namene. Šola naj služi šoli!“

* **Štiridesetletnica kronanja ogrskega kralja.** „Magyar Hirlap“ poroča: Povodom štiridesetletnice kronanja, ki bo dne 8. junija t. l. pride cesar za nekoliko dni v Budimpešto. Plemstvo je hotelo organizirati velik zgodovinski izprevod, toda cesar je izrazil željo, naj se te slavnosti odlože za čas, ko se razjasni politični položaj. Pač pa bo povodom jubileja odlikovanih mnogo oseb. Tako postanejo tajni svetniki vsi oni ministri, ki nimajo še tega dostojanstva.

* **Hipotekarni dolgovi na Ogrskem.** Glasom neke najnovejše statistike znaša vsota, s katero je v obliki hipoteke obremenjeno zemljiško posestvo na Ogrskem, nič manj nego 8.5 milijard kron. Pri večjih hipotekarnih zavodih (madjarski zavod za zemljiški kredit, centralna hipotekarna banka madjarskih hranilnic, agrarna in rentovna banka, madjarska hipotekarna banka itd.) znaša vsota hipotek nad eno milijardo. Na te hipoteke so izdane založnice, ki kurzirajo večinoma v Avstriji, Nemčiji in v Francoski. Povodom carinske ločitve bodo te založnice po priliki igralo veliko nalogo, ker bodo mnogo vplivale na kreditno sposobnost Ogrske, ki ni za samostalno gospodarsko področje brez važnosti.

* **Jubilej bolgarskega kneza Ferdinanda.** Bolgarska vlada je sklenila proslaviti dvajsetletnico vladanja kneza Ferdinanda. Ta svečanost se vrši dne 2. avgusta t. l. Za ta dan izdela ministrstvo izvestje o stanju, v katerem se je Bolgarska nahajala leta 1887., ko je knez Ferdinand zasedel bolgarski prestol.

* **Japonski cesar za mir.** Za mirovno konferenco v Haagu imenovanega japonskega odposlanca Cuzimo je sprejel pred odhodom cesar ter mu naročil: „Nastopajte vedno za svetovni mir!“

Vestnik.

Napadi na učiteljstvo postajajo čimdalje ostudnejši. Klerikalni časopisi kar tekmujejo med seboj, kateri si pribori prvenstvo v tej gonji proti posameznim članom našega stanu, proti vsemu našemu stanu in proti šolstvu sploh. Kar se dogaja v posameznih krajih, to ostane dostikrat prikrito, ker se naši tovariši ne poslužujejo časnikov, da bi povedali svetu, koliko jim je prebiti pred klerikalno surovostjo, škodoželjnostjo in brezobzirnostjo. Kdor pa se izmed naših le pokaže v javnosti in se samo poslužuje državljanskih pravic, že pade klerikalna časnikarska svojat po njem z vso vehemenco. Čndom se mora čuditi vsak misleč človek, kako more biti še kje kdo, ki ga ni sram, da se priznava kot somišelnika takih revolverskih žurnalov. — „Slovenec“, „Domoljub“, „Slovenski Gospodar“, „Gorica“ in sedaj tudi še „Posavska Straža“ so tisti listi, ki hočejo veljati kot glasila slovenskega ljudstva, a delujejo samo v njegovo zaslepljenost in rujejo proti našemu stanu. Takih umazanosti se učiteljstvo seveda ne more posluževati, ker je to grdo in gnusno. Delovati pa mora drugače, vztrajno in dosledno, da ne zastrupi klerikalni strup vse naše javnosti. Sedaj v volilni borbi je doseglja klerikalna sirovost svoj vrhunec. Javnost je demoralizovana, greh ji je krepost. Treba bo mnogo trudapolnega dela, da se popravi, kar je zagrešil klerikalni terorizem, ki ga poveljujejo imenovani listi in mu služijo z vsem plačanim hlapčestvom!

Nervozni gospod. V 16. letošnji številki smo priobčili notico „Ni časa!“, kjer ne imenujemo nobenega kraja in nobene osebe in ne izdajamo nikogar, ki nam je poslal dotične vrstice. A vendar se je zgodilo, česar nismo pričakovali. Pride sobotni „Slovenec“. Gledamo in beremo, in glej! Oglasi se nekdo in se podpiše s polnim imenom. Kdo? Franc Oswald, c. kr. katehet rudniške šole v Idriji! In zakaj se je oglašil? Sam govori in pravi, da ga je „Tovariš“ krivično napadel. Konstatujemo, da ni nikjer — celo ne med učiteljskimi dobrotniki — zapisano čestito ime razžaljenega gospoda? In ko smo premišljali, kaj je vzrok nervoznosti č. g. Oswalda, nam pride pod roko 33. štev. „Gorice“, ki je nemara tudi č. g. Oswaldu merodajen list, in tamkaj smo čitali v zadnji koloni na 4. strani pomenljive besede: „Kdor se čuti razžaljenega, ima gotovo slabo vest in taki spadajo vsi v eden in isti žakelj...“ Čisto gotovo je, da ni teh besed v „Gorici“ zapisal tovariš Gangl, ki ga č. g. Oswald napada v svojem „zagovoru“ s plemenitim samozatajevanjem. Seveda: č. g. Oswald misli in sklepa čisto logično: Če usekam Gangla, si umirim kipečo kri, tako odvrnem vso pozornost od svoje čestite osebe in vržem malo blata na drugega, ki se naj potem opira in zagovarja, kakor ve in zna! — Ni slaba ta logika! In tudi čisto krščanska je! Samo to je križ, da se tako blatenje nič ne prime našega lista niti ne njegovih sotrudnikov, ampak odleti nazaj, odkoder je priletelo. Č. g. Oswald je tovarišu Ganglu že vsa leta, kar službuje na realni pripravnici, gorak prijatelj, zato se nič ne čudimo, ako začne sedaj novo časnikarsko vojno proti njemu. A kjer je trda koža in čista vest, ne opravi nič skrhano orožje peresnih križarjev! To si naj č. g. katehet Oswald zapiše za ušesa, v ostalem pa se naj pomeni z nekaterimi starši šolskih otrok, kjer utegne zvedeti, da je vedno bolje zanj, ki računa z razmerami, a ne s pratiko! Toda vse pošteno in pravično!

Iz Litije nam poročajo: V zadnjem času je priredilo učiteljstvo v krškem in litijskem okraju več roditeljskih večerov, ki so bili vsi mnogoštevilno obiskani in so se udeležniki polni priznanja vračali domov. Ugodno znamenje je to, da so starši s temi prireditvami zadovoljni in si žele še več takih sestankov. Zato pa na delo, tovariši! Vsaka šola naj priredi po več roditeljskih večerov. Ni ravno treba, da je poleg predavanja o vzgoji tudi predavanje s skioptičnimi slikami. Poučno in zanimivo je sicer to za vsakega, a neobhodno potrebno ni. Tudi ni mogoče na vsaki šoli prirediti skioptičnih slik, ker je aparat drag in drage so tudi slike. Sicer je treba veliko priprav zato, kar stane obilo denarja. V krškem in litijskem okraju je mogoče vsaj na večjih šolah prirediti skiopt. slike, ker imamo že nekaj skioptikonov, v drugih krajih še tega pogrešajo. Umestao bi bilo, da si pri-skrbe tudi drugod skioptikone. Poglavitni pomen roditeljskih večerov je vendar, da se s arši in učitelji razgovarjajo o vzgoji mladine. Trajnega pomena utegnejo postati ti večeri, ako se